Event Driven & GUI Programming

การโปรแกรมแบบขับเคลื่อนด้วยอีเวนต์ และส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้

Compiled by Kanjana Eiamsaard, 2022-01-31

Agenda

- Introduction to event-driven programming
- Introduction to GUI
- AWT & Swing
- Frame/Window
- Swing components
- Event handler with inner class and anonymous inner class
- Layout
 - BorderLayout, FlowLayout, GridLayout and CardLayout

Introduction to event-driven programming

- พิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้: ในช่วงก่อนการสอบกลางภาคอาจารย์มอบหมายให้ นิสิตเขียนโปรแกรมคำนวณผลลัพธ์จากชุดข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ใช้เวลาในการ ประมวลผลนาน และในระหว่างที่โปรแกรมคำนวณผลอยู่นั้น โปรแกรมต้องคอยรับ ข้อมูลเข้าจากผู้ใช้ด้วย เช่น การยกเลิกการคำนวณ การเพิ่มข้อมูลเข้า เป็นต้น
- นิสิตจะทำอย่างไรกับโจทย์ในข้างต้น ด้วยความรู้ที่เรียนก่อนสอบกลางภาค ?

Introduction to event-driven programming (ต่อ)

- จากตัวอย่าง "การยกเลิกการคำนวณ" ถือเป็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น ก็ได้ เราเรียกเหตุการณ์ลักษณะนี้ว่า "อีเวนต์ (event)"
- หากภาษาที่ใช้พัฒนาโปรแกรม มีความสามารถที่ทำให้โปรแกรมรับรู้ถึงเหตุการณ์ ที่มากระทำกับโปรแกรม ในขณะที่โปรแกรมเองยังทำงานอื่นอยู่ เราเรียก ความสามารถนี้ว่า "การจัดการอีเวนต์ "event handling"
- พบการเขียนโปรแกรมที่ต้องมีการจัดการอีเวนต์ กับ **โปรแกรมประเภท GUI**

ระบบอีเวนต์ของ Java

- การทำงานร่วมกันระหว่าง ส่วนประกอบ 3 ส่วนคือ <mark>ผู้สร้างอีเวนต์ ตัวอีเวนต์</mark> และผู้จัดการอีเวนต์
- ผู้สร้างอีเวนต์ (event creator) คือ อ็อบเจกต์ใด ๆ ที่กำลังทำงานอยู่และเกิด เหตุการณ์บางอย่างขึ้นกับตัวเอง และต้องการแจ้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นออกไปให้ระบบ ทราบ
- ตัวอีเวนต์ (event) คือ อ็อบเจกต์ที่รวบรวมข้อมูลของเหตุการณ์เอาไว้
- ผู้จัดการอีเวนต์ (event handler) คือ อ็อบเจกต์ที่ทำหน้าที่จัดการอ็อบเจกต์อี เวนต์ให้เป็นไปในรูปแบบที่นักพัฒนาต้องการ ซึ่งจะจัดการอ็อบเจกต์อีเวนต์ได้ ต้อง ทำการลงทะเบียนกับผู้สร้างอีเวนต์นั้นไว้ก่อน

ระบบอีเวนต์ของ Java (ต่อ)

- อ็อบเจกต์ผู้สร้างฯ มักเกิดจากคลาสในกลุ่มคอมโพเนนต์ (component) มีหน้าที่จัดการ GUI
- อ็อบเจกต์อีเวนต์ เกิดจากคลาสกลุ่มอีเวนต์ ซึ่งเป็นซับคลาสของคลาส AWTEvent มีหน้าที่ เก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอีเวนต์แต่ละประเภท
- อ็อบเจกต์ผู้จัดการอีเวนต์ เกิดจากคลาสที่ implement interface กลุ่มที่เป็น sub interface ของ EventListener
- อีเวนต์แต่ละประเภทมักจะมี sub interface ของ EventListener ที่ใช้งานคู่กัน เช่น
 - ActionEvent <-> ActionListerner
 - KeyEvent <-> KeyListener
 - MouseEvent <-> MouseListerner + MouseMotionListener + MouseWheelListener

ตัวอย่างโปรแกรมที่มีระบบอีเวนต์

```
import javax.swing.Timer;
      import java.awt.event.ActionListener;
      import java.awt.event.*;
      public class TimerEventTest {
          private Timer timer; // ผู้สร้างอีเวนต์
          private int count = 3;
          private class TimerListener implements ActionListener {
              @Override
              // เมทอดที่ถูกเรียกใช้โดยผู้สร้างอีเวนต์เมื่อเกิดอีเวนต์ขึ้น
              // โดยจะส่งอีเวนต์ที่เกิดขึ้นมาเป็นอาร์กิวเมนต์
              public void actionPerformed(ActionEvent event) {
13
                   System.out.println("Timer event occurred....." + count +
                       " at time " + event.getWhen());
16
                   count--;
                   if (count < 0) {
                       timer.stop();
19
20
22
          public TimerEventTest() {
23
              // สร้างอีเวนต์ทุก 5 วินาที พร้อมการลงทะเบียนผู้จัดการอีเวนต์
              timer = new Timer(5000, new TimerListener());
25
              timer.start();
26
```

- Timer เป็นตัวอย่างอ็อบเจกต์ผู้สร้างอีเวนต์
- ActionEvent เป็นตัวอย่างอ็อบเจกต์อีเวนต์ชนิดหนึ่ง
- TimerListerner เป็นตัวอย่างอ็อบเจกต์ผู้จัดการอีเวนต์
- ActionListerner คือ interface คลาสที่ทำงาน ร่วมกับอีเวนต์ประเภท ActionEvent

ตัวอย่างโปรแกรมที่มีระบบอีเวนต์ (ต่อ)

```
29
public static void main(String[] args) {

30
TimerEventTest timerTest = new TimerEventTest();

31
// ตราบใดที่ timer ยังทำงานอยู่ ให้วนลูปต่อไป

32
while (timerTest.timer.isRunning()) {

33
}

34
}

35
// สิ้นสุดการทำงานในลูปคือจบโปรแกรม ถ้าไม่วนลูปโปรแกรมจะจบทันที

37
// โดยไม่มีโอกาสดักจักอีเวนต์ที่จะเกิดขึ้นกับโปรแกรม

38
}

39
}
```

ส่วน main ต้องมีส่วนที่ตรวจว่ามีอีเวนต์ทำงานอยู่อย่างต่อเนื่อง

- หากไม่มีอีเวนต์ที่ทำงานแล้ว ให้ออกจากลูปและจบโปรแกรม
- หากมีอีเวนต์ที่ทำงานอยู่ ให้ตรวจการมีอยู่ของอีเวนต์ต่อไป

ส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้

- องค์ประกอบของ GUI
- Swing & AWT
- GUI components

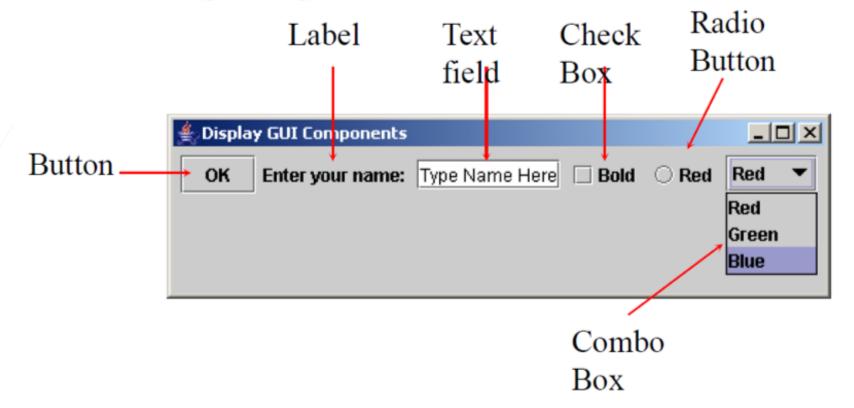
ส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้

- Graphical User Interface (GUI ออกเสียงว่า กุย กูอี้ หรือ จียูไอ)
- คือ กลไกการโต้ตอบระหว่างผู้ใช้กับโปรแกรมโดยใช้ภาพเป็นสื่อกลางร่วมกับ เครื่องมือนำข้อมูลเข้า เช่น เม้าส์ คีย์บอร์ด เป็นต้น
- มักประกอบด้วย หน้าต่าง (window/frame) และ ส่วนประกอบย่อย (component)
- ตัวอย่าง compoment เช่น ปุ่มกด (button) ช่องข้อความ (text field) หรือเมนู เป็นต้น

ส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ (ต่อ)

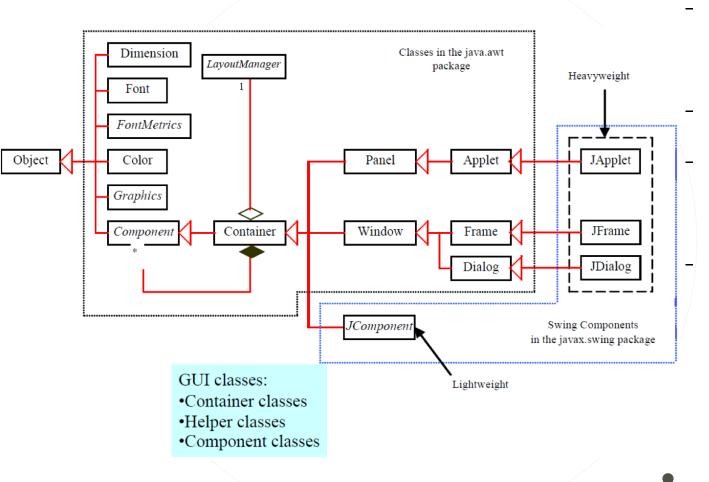
- ไลบรารีที่ใช้จัดการ GUI ใน Java รุ่นแรก ๆ มีชื่อว่า Abstract Window Toolkit (AWT)
 - มีหน้าต่างและส่วนประกอบย่อยเหมือนของระบบปฏิบัติการ (OS)
 - ข้อเสียคือ พฤติกรรมการทำงานยึดติดกับ OS มากเกินไป จึงเกิดความไม่เหมาะสมใน บางกรณี
- Java 1.2 ปรับไลบรารี่ที่ใช้จัดการ GUI เป็น Swing
 - มีหน้าต่างและส่วนประกอบเฉพาะแบบของ Swing ไม่ขึ้นกับ OS
 - บางส่วนของ Swing ยังเรียกใช้ AWT อยู่ ยกเว้น Swing component
- ปัจจุบันเจ้าของ Java ประกาศให้ใช้ JavaFx แทน Swing
- คอร์สนี้ยังคงใช้ Swing เพราะเป็นพื้นฐานในการใช้ JavaFx ในอนาคตได้

องค์ประกอบของ GUI

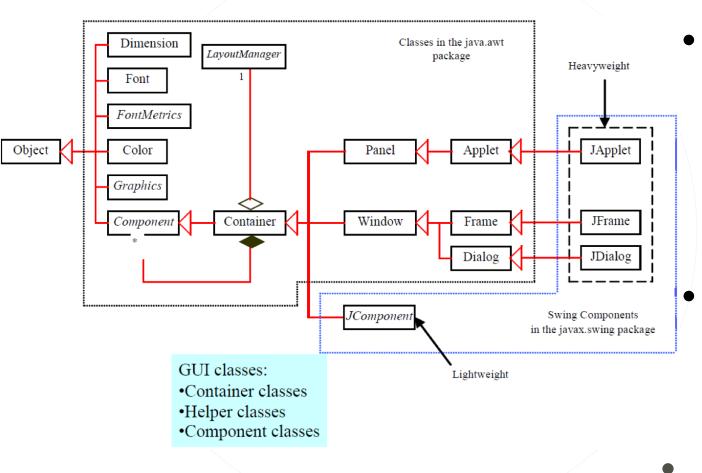
GUI	CLASS
หน้าต่าง/เฟรม (Window/Frame)	JFrame
พื้นที่ในหน้าต่าง นำมาใช้รวมส่วนประกอบย่อย (Panel)	JPanel

ความสัมพันธ์ระหว่าง Swing และ AWT

- สิ่งที่มองเห็นได้ทางจอภาพเป็น subclass ของคลาส Component สิ่งที่บรรจุ component เอาไว้ได้คือ container Container ใช้การจัดวางตำแหน่ง component ผ่านคลาส LayoutManager คลาสที่สืบทอดจาก Panel และ Window จะเกาะติดอยู่กับ OS เรียก "heavyweight component"

ความสัมพันธ์ระหว่าง Swing และ AWT (ต่อ)

ในส่วนของ Swing ทุก ๆ component ที่ไม่ใช่ (J)Frame, (J)Dialog และพาเนล ไม่เกาะติดกับ component ของ OS เรียก "Lightweight component"

"Lightweight component" เป็นคลาส
 ที่สืบทอดจาก container โดยตรง
 ทำให้ component ของ Swing สามารถบรรจุ
 อ็อบเจกต์คอมโพเนนต์อื่น ๆ ในตัวได้

Component AWT & Swing

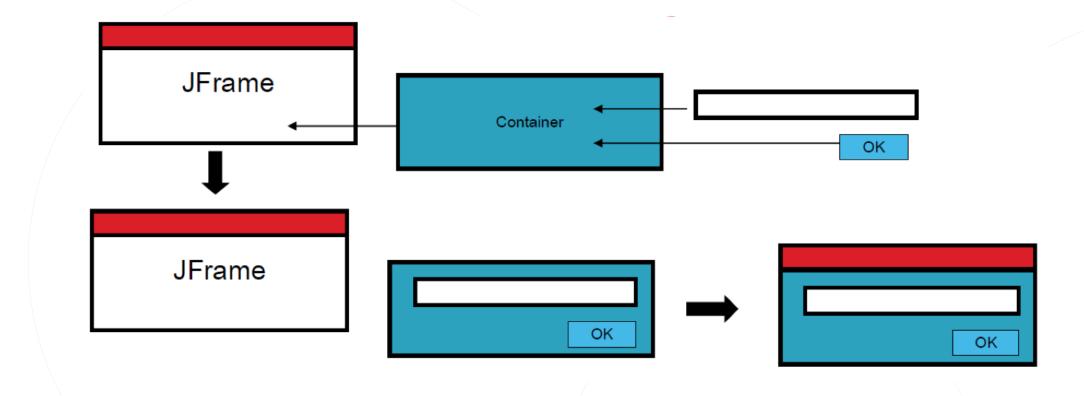
AWT Comp.	Swing Comp.
Applet	JApplet
Component	JComponent
Container	-
Button	JButton
Canvas	-
CheckBox	JCheckBox
Dialog	JDialog
Frame	JFrame
Label	JLabel

AWT Comp.	Swing Comp.
List	JList
Menu	JMenu
MenuBar	JMenuBar
Menultem	JMenultem
Panel	JPanel
ScrollBar	JScrollBar
TextArea	JTextArea
TextComponent	JTextComponent
TextField	JTextField

Swing Component Class

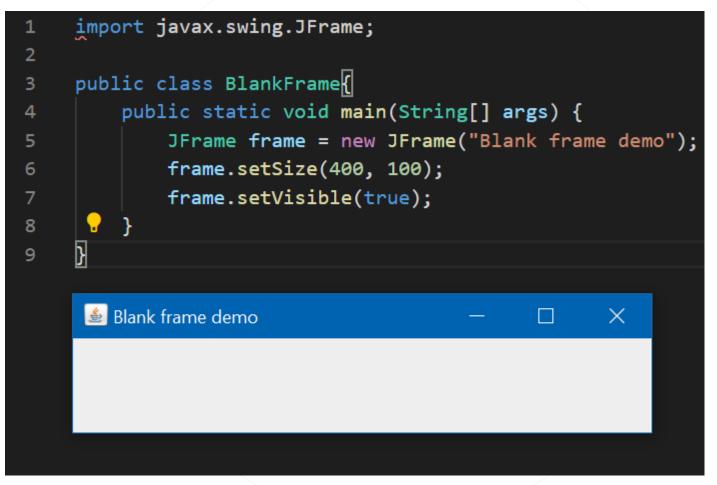
Swing Component class	Component
javax.swing.JButton	Button
javax.swing.JCheckbox	Checkbox
javax.swing.JDialog	Dialog
javax.swing.JFrame	Frame
javax.swing.JLabel	Label
javax.swing.JMenu	Menu
javax.swing.JPanel	Panel
javax.swing.JScrollbar	Scrollbar
javax.swing.JScrollPane	Scroll pane
javax.swing.JTextArea	Text Area
javax.swing.JTextField	Text Field
javax.swing.JComboBox	Combo Box
javax.swing.JList	List

โปรแกรมแบบ GUI เบื้องต้น

เริ่มต้นจากการสร้างเฟรม จากนั้นนำ component มาวางลงในเฟรมโดยตรง หรือ วางบน container อื่นก่อน แล้วค่อยวาง container ในเฟรม

ตัวอย่างการสร้างเฟรมเปล่าด้วย JFrame

- สร้างหน้าต่างด้วย new Jframe พร้อม กำหนดชื่อ title bar
- setSize() กำหนดขนาดหน้าต่าง
- setVisible(true) สั่งให้หน้าต่างบนจอภาพ
- ถึงแม้สิ้นสุดการทำงานใน main แต่หน้าต่าง ยังอยู่ เพราะมีการแตก thread ที่ทำงานเป็น background ชื่อว่า

"Event Dispatch Thread (EDT)"

JFrame Class

javax.swing.JFrame

- +JFrame()
- +JFrame(title: String)
- +setSize(width: int, height: int): void
- +setLocation(x: int, y: int): void
- +setVisible(visible: boolean): void
- +setDefaultCloseOperation(mode: int): void
- +setLocationRelativeTo (c: Component): void

JFrame mostly used method

- public JFrame ใช้สร้าง object แบบ JFrame
- Public JFrame(String s) ใช้สร้าง object JFrame โดยกำหนดชื่อ title ได้
- public void setSize(int w, int h) ใช้กำหนดขนาดของ JFrameโดย w
 คือความกว้าง h คือความสูง หน่วยเป็น pixel
- public void setTitle(String s) ใช้กำหนดชื่อบน Title Bar
- public void setVisible(boolean b) ใช้กำหนดค่าการแสดง JFrame
- public void setDefaultCloseOperation(intoperation) ใช้กำหนดว่า
 เมื่อกดปุ่มปิด แล้วให้โปรแกรมเป็นอย่างไร

ตัวอย่างการสร้างปุ่มกดลงในเฟรมเปล่า

```
import javax.swing.JButton;
                                                                 ใช้ JButton ในการสร้างปุ่ม
     import javax.swing.JFrame;
                                                                  แต่ได้ปุ่มกดที่มีขนาดใหญ่เท่ากับหน้าต่าง
     public class ButtonFrameDemo {
         public static void main(String[] args) {
 5
                                                                  แก้ไขโดยเรียกเมทอด pack() แทน setSize
 6
             JFrame frame = new JFrame("Frame and Button");
             JButton button = new JButton("Click me");
                                                                  เพื่อให้ JFrame คำนวณขนาดของหน้าต่าง
 8
             frame.add(button);
                                                                 ที่เหมาะสมกับคอมโพเนนต์ที่มีอยู่ได้
9
             frame.setSize(400, 100);
10
             frame.setVisible(true);
12
     Frame and Button
                                                                                   Click me
                          Click me
```

ตัวอย่างการเพิ่ม Lable ลงเฟรม และให้อยู่เหนือปุ่ม

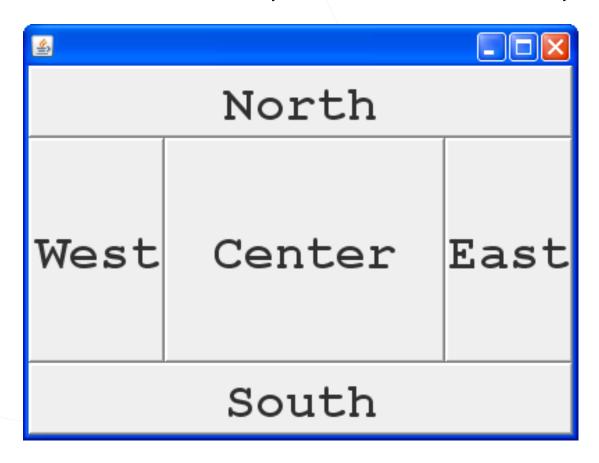
```
import javax.swing.JFrame;
     import javax.swing.JLabel;
     import javax.swing.JButton;
 3
 4
 5
     public class BorderLayoutDemo {
 6
         public static void main(String[] args) {
              JFrame frame = new JFrame("Frame Demo");
 8
              JLabel label = new JLabel("Click below:");
              JButton button = new JButton("Click!");
10
             frame.add(label);
11
             frame.add(button);
12
              frame.pack();
13
              frame.setVisible(true);
14
```

- ไม่แสดง Lable เพราะถูก ทับด้วยปุ่ม
- เพราะ JFrame มีตำแหน่ง ในการจัดวางปริยายอยู่ที่ ด้านบนสุด (North)
- ดังนั้นจึงต้องศึกษาพื้นที่การ วาง component (BorderLayout)

ตำแหน่งการจัดวางคอมโพเนนต์ในเฟรม (BorderLayout)

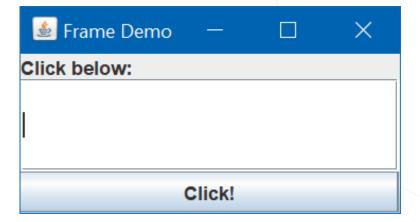
มี 5 ตำแหน่ง ได้แก่ BorderLayout.NORTH, BorderLayout.WEST,
 BorderLayout.CENTER, BorderLayout.EAST, BorderLayout.SOUTH

ตัวอย่างการจัดวางคอมโพเนนต์ในเฟรม

```
import javax.swing.JFrame;
     import javax.swing.JLabel;
     import javax.swing.JTextField;
     import java.awt.BorderLayout;
 6
     import javax.swing.JButton;
 8
     public class BorderLayoutDemo {
         public static void main(String[] args) {
10 🗸
11
             JFrame frame = new JFrame("Frame Demo");
12
             JLabel label = new JLabel("Click below:");
13
             JButton button = new JButton("Click!");
14
             JTextField text = new JTextField();
15
             frame.add(label,BorderLayout.NORTH);
             frame.add(text,BorderLayout.CENTER);
16
             frame.add(button, BorderLayout.SOUTH);
17
18
             frame.pack();
             frame.setVisible(true);
19
20
21
```

• สร้างคอมโพเนนต์แล้วนำมาจัดวางด้วย add(COMP NAME, LAYOUT)

คลาส JPanel

- ในทางปฏิบัติ ไม่ควรใส่และจัดหน้าตาของคอมโพเนนต์ลงไปใน JFrame โดยตรง
- ทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ยาก
- นิยมจัดวางหน้าตาบน JPanel ก่อน แล้วจึงนำ Jpanel มาวางลงใน Jframe
- เหตุผลที่ JPanel เปลี่ยนได้ง่ายกว่าคือ เราสามารถสร้าง JPanel ไว้หลาย ๆ แบบ แล้วเลือกมาวางลง JFrame เมื่อต้องการเปลี่ยนหน้า
- JPanel ไม่ได้ใช้การจัดวางผ่าน BorderLayout แต่ทำผ่าน FlowLayout ซึ่งเป็น การวางคอมโพเนนต์ตามลำดับการ add จากซ้ายไปขวา หากเต็มเฟรม จะวางต่อ ด้านล่างไปเรื่อย ๆ

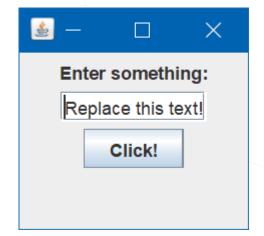
ตัวอย่างการใช้ JPanel

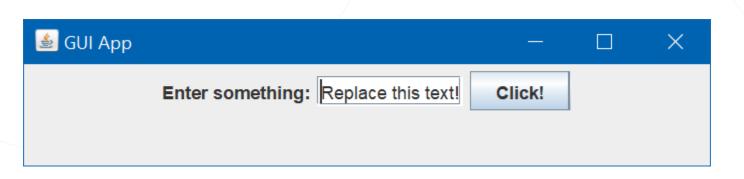
```
import javax.swing.JPanel;
     import javax.swing.JLabel;
     import javax.swing.JTextField;
     import javax.swing.JButton;
     public class AppPanel extends JPanel {
         public AppPanel() {
             JLabel label = new JLabel("Enter something:");
             JTextField text = new JTextField("Replace this text!");
10
11
             JButton button = new JButton("Click!");
12
             add(label);
13
             add(text);
14
             add(button);
15
16
```

```
import javax.swing.JFrame;

public class MainApp {
    public static void main(String[] args) {
        JFrame frame = new JFrame("GUI App");
        frame.add(new AppPanel());
        frame.setSize(400, 300);
        frame.setVisible(true);
}
```

"เปลี่ยนตำแหน่งการจัดวางอัตโนมัติตามขนาดเฟรม"

คลาส Color

- ใช้กำหนดสีให้กับตัวอักษรและพื้นหลังของคอมโพเนนต์ รวมไปถึงใช้ในการกำหนดสี ของจุดหรือเส้นเวลาที่มีการวาดลงบนคอมโพเนนต์ต่าง ๆ
- Java สร้างอ็อบเจกต์สีไว้ให้อยู่แล้ว โดยที่เราไม่ต้องสร้างใหม่ คือ Color.BLACK, Color.BLUE, Color.CYAN, Color.DARK_GRAY, Color.GRAY, Color.GREEN, Color.LIGHT_GRAY, Color.MAGENTA, Color.ORANGE, Color.PINK, Color.RED, Color.WHITE และ Color.YELLOW
- สร้างด้วยการผสมมี RGB ใหม่ได้ โดยค่ารหัสสี เป็น float (ช่วงของค่า 0.0-1.0) หรือ int (ช่วงของค่า 0-255) ก็ได้

Color myColor = new Color(red, green, blue);

ตัวอย่างการใช้คลาส Color

```
6 ∨ public class ColorDemo extends JPanel {
         private static final long serialVersionUID = 1L;
         public ColorDemo(){
 8 🗸
             this.setBackground(Color.PINK);
10
             JLabel lable = new JLabel("Black lable");
             lable.setForeground(Color.black);
11
12
             Color myColor = new Color(255,255,255);
             JLabel lable2 = new JLabel("White lable");
13
             lable2.setForeground(myColor);
14
15
             add(lable);
16
             add(lable2);
17
18
19
```

Black lable White lableBlack lable White lable

- กำหนดพื้นหลัง panel ด้วย setBackgroud()
- กำหนดสีป้ายกำกับ ด้วย setForeground()
- ผสมสีเองด้วยการสร้างอ็อบเจกต์ color

คลาส Font

• สามารถกำหนดฟอนต์ที่จะใช้แสดงผลได้โดยการสร้างอ็อบเจกต์จากคลาส Font Font myFont = new Font(name, style, size);

- name เป็นชื่อของฟอนต์ที่มีอยู่ในระบบ หรือเราสามารถระบุเป็นตระกูลของฟอนต์ ได้ เช่น Font.SERIF, Font.SANS_SERIF, Font.MONOSPACED, Font,Font.DIALOG และ Font.DIALOG_INPUT
- style คือรูปแบบของฟอนต์ สามารถกำหนดได้ดังนี้ Font.PLAIN, Font.BOLD, Font.ITALIC และรูปแบบผสม Font.BOLD+Font.ITALIC
- size คือขนาดของฟอนต์

ตัวอย่างการใช้คลาส Font

```
public FontDemo(){
   JLabel seriJLabel = new JLabel("Serif Font");
   JLabel sansserifLabel = new JLabel("Sans serif");
   JLabel monoLabel = new JLabel("Monospaced");
   JLabel dialogInputLable = new JLabel("Dialog input");
   JLabel thaiLabel = new JLabel("TH SarabunNew");
   Font serif = new Font(Font.SERIF, Font.PLAIN, 12);
   seriJLabel.setFont(serif);
   Font sans = new Font(Font.SANS_SERIF,Font.BOLD,12);
   sansserifLabel.setFont(sans);
   Font mono = new Font(Font.MONOSPACED, Font.ITALIC, 12);
   monoLabel.setFont(mono);
   Font dialog = new Font(Font.DIALOG INPUT, Font.PLAIN, 12);
   dialogInputLable.setFont(dialog);
   Font th = new Font("TH Sarabun New", Font. BOLD+Font.CENTER BASELINE, 12);
   thaiLabel.setFont(th);
   add(seriJLabel);
   add(sansserifLabel);
                                                       Serif Font Sans serif
   add(monoLabel);
                                                          Monospaced
   add(dialogInputLable);
   add(thaiLabel);
                                                         Dialog input
                                                            TH SarabunNew
```

- กำหนด Font ด้วยกลุ่ม เช่น
 Font.DIALOG_INPUT
- กำหนด Font ด้วยชื่อ Font
 เช่น TH Sarabun New
- กำหนด style แบบเดียว เช่น Font.PLAIN
- กำหนด Style มากกว่า 1 แบบ เช่น Font.BOLD+Font.CENTER_ BASELINE
- กำหนดขนาดด้วยตัวเลข

วิธีดูรายชื่อฟอนต์ที่มีในระบบ

import java.awt.GraphicsEnvironment;

```
GraphicsEnvironment env = GraphicsEnvironment.getLocalGraphicsEnvironment();
String[] fontNames = env.getAvailableFontFamilyNames();
System.out.println(Arrays.toString(fontNames));
```

E:\playground\fund2\week08>java MainApp

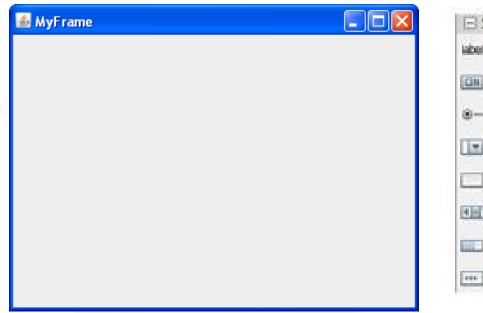
[Angsana New, AngsanaUPC, Arial, Arial Black, Arial Narrow, Bahnschrift, Book Antiqua, Bookman Old Style, Bookshelf Symbol 7, Browallia New, BrowalliaUPC, Calibri, Calibri Light, Cambria, Cambria Math, Candara, Candara Light, Century, Comic San s MS, Consolas, Constantia, Corbel, Corbel Light, Cordia New, CordiaUPC, Courier New, Dialog, DialogInput, DilleniaUPC, Eb rima, EucrosiaUPC, Franklin Gothic Medium, FreesiaUPC, Gabriola, Gadugi, Garamond, Georgia, HoloLens MDL2 Assets, Impact, Ink Free, IrisUPC, JasmineUPC, Javanese Text, jdFontAwesome, jdFontCustom, jdIcoFont, jdIcoMoonFree, jdiconfontA, jdiconfo ntB, jdiconfontC, jdiconfontD, JdIonicons, KodchiangUPC, Leelawadee, Leelawadee UI, Leelawadee UI Semilight, LilyUPC, Luci da Console, Lucida Sans Unicode, Malgun Gothic, Malgun Gothic Semilight, Marlett, Microsoft Himalaya, Microsoft JhengHei, Microsoft JhengHei Light, Microsoft JhengHei UI, Microsoft JhengHei UI Light, Microsoft New Tai Lue, Microsoft PhagsPa, Mi crosoft Sans Serif, Microsoft Tai Le, Microsoft YaHei, Microsoft YaHei Light, Microsoft YaHei UI, Microsoft YaHei UI Light , Microsoft Yi Baiti, MingLiU-ExtB, MingLiU_HKSCS-ExtB, Mongolian Baiti, Monospaced, Monotype Corsiva, MS Gothic, MS PGoth ic, MS Reference Sans Serif, MS Reference Specialty, MS UI Gothic, MV Boli, Myanmar Text, Nirmala UI, Nirmala UI Semilight , NSimSun, Palatino Linotype, PMingLiU-ExtB, SansSerif, Segoe MDL2 Assets, Segoe Print, Segoe Script, Segoe UI, Segoe UI B lack, Segoe UI Emoji, Segoe UI Historic, Segoe UI Light, Segoe UI Semibold, Segoe UI Semilight, Segoe UI Symbol, Serif, Si mSun, SimSun-ExtB, Sitka Banner, Sitka Display, Sitka Heading, Sitka Small, Sitka Subheading, Sitka Text, Sylfaen, Symbol, Tahoma, TH Sarabun New, Times New Roman, Trebuchet MS, Verdana, Webdings, Wingdings, Wingdings 2, Wingdings 3, Yu Gothic, Yu Gothic Light, Yu Gothic Medium, Yu Gothic UI, Yu Gothic UI Light, Yu Gothic UI Semibold, Yu Gothic UI Semilight]

คลาส Imagelcon

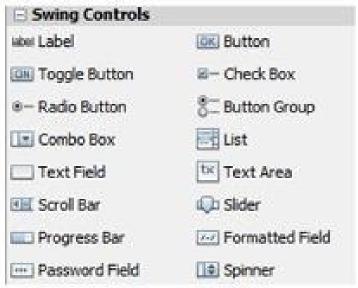
• ไอคอนคือรูปขนาดเล็กที่มักจะใช้ประกอบในคอมโพเนนต์อื่น

```
import javax.swing.ImageIcon;
                                                                   ≜ GUI App
     import javax.swing.JButton;
     import javax.swing.JPanel;
     import java.awt.Image;
 6
     public class IconDemo extends JPanel{
         private static final long serialVersionUID = 1L;
 8
         public IconDemo() {
 9
              ImageIcon icon = new ImageIcon(new ImageIcon("icon/flea.png").
10
                          getImage().getScaledInstance(50, 50, Image.SCALE_DEFAULT));
11
12
              JButton button = new JButton(icon);
             add(button);
13
14
```

คอมโพเนนต์ใน Swing

JFrame

Swing Component

คลาสสำหรับข้อความ

- JTextField, JPasswordField และ JTextArea
- สร้าง ActionEvent ถ้ามีการกดปุ่ม Enter ขณะป้อนข้อความ

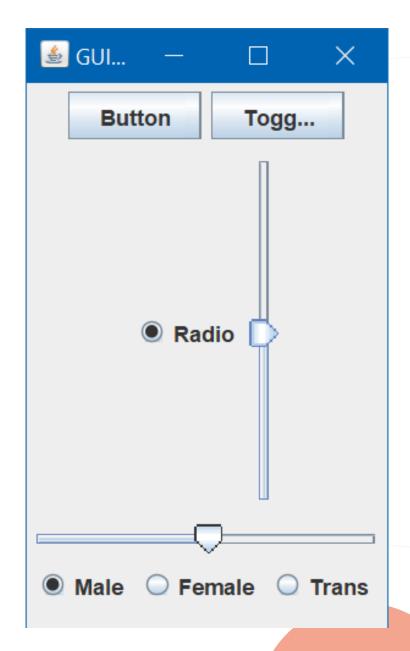
```
public TextDemo() {
13
              JLabel usernameLabel = new JLabel("Username:");
14
              JLabel passwdLabel = new JLabel("Password:");
15
16
              JLabel noteLabel = new JLabel("Note");
              JTextField user = new JTextField("Replace this text!");
17
18
              JPasswordField pass = new JPasswordField("12characters");
              JTextArea note = new JTextArea("note", 10, 30);
19
                                                                  ≜ GUI App
              note.setBackground(Color.lightGray);
20
              add(usernameLabel);
21
                                                                     Username: Replace this text! Password: ..... Note
22
              add(user);
                                                                      note
              add(passwdLabel);
23
              add(pass);
24
25
              add(noteLabel);
              add(note);
26
```

คลาสสำหรับปุ่มกด/ประยุกต์ให้เหมือนปุ่มกด

- Button
- Toggle Button
- Radio Button
- ButtonGroup
- Vertical Slider
- Horizontal Slider

ตัวอย่างการสร้างปุ่มกด/ประยุกต์ให้เหมือนปุ่มกด

```
public ButtonDemo() {
11
12
              JButton button = new JButton("Button");
13
              JToggleButton toggle = new JToggleButton("Toggle", false);
              JRadioButton rbutton = new JRadioButton("Radio", true);
14
              JSlider vslider = new JSlider(JSlider.VERTICAL);
15
16
              JSlider hslider = new JSlider(JSlider.HORIZONTAL);
17
18
              JRadioButton rmale = new JRadioButton("Male", true);
19
              JRadioButton rfemale = new JRadioButton("Female", true);
              JRadioButton rtran = new JRadioButton("Trans", true);
20
              ButtonGroup gender = new ButtonGroup();
21
22
              gender.add(rmale);
23
              gender.add(rfemale);
24
              gender.add(rtran);
25
26
              add(button);
              add(toggle);
27
28
              add(rbutton);
29
              add(vslider);
30
              add(hslider);
31
              add(rmale);
32
              add(rfemale);
33
              add(rtran);
34
```


คลาสสำหรับตัวเลือก

- CheckBox
- List + ScrollBar
- ComboBox

ตัวอย่างการใช้งานคลาสสำหรับตัวเลือก

```
• กำหนด true ในการสร้างอ็อบเจกต์
         public ListDemo(){
10
                                                                             JCheckBox เพื่อแสดงการเช็ค
            JCheckBox chkChoice1 = new JCheckBox("Cat", true);
11
            JCheckBox chkChoice2 = new JCheckBox("Dog");
                                                                           • ScrollPane ในแนวตั้งกำหนดให้แสดงเมื่อมี
13
                                                                             ข้อมูลมาก ด้วยการกำหนดเป็นจำนวนเต็ม
            String[] days = new String[] { "Sunday", "Monday",
14 V
15
                "Tuesday", "Wednesday", "Thursday",
                                                                           • ScrollPane ในแนวนอนกำหนดให้แสดงเมื่อมี
                "Friday", "Saturday", "Sunday", "Monday",
16
                "Tuesday", "Wednesday", "Thursday", "Friday", "Saturday" };
17
                                                                             ข้อมูลมาก ด้วยการกำหนดเป็นค่าคงที่
            JList<String> dayList = new JList<String>(days);
18
            JScrollPane scrollPane = new JScrollPane(dayList);
19
                                                                           • สร้าง combo box ด้วยอ็อบเจกต์สตริง
            scrollPane.setVerticalScrollBarPolicy(20); //20 = as need
20
            scrollPane.setHorizontalScrollBarPolicy(
21
22
                JScrollPane.HORIZONTAL_SCROLLBAR_AS_NEEDED);
                                                                ≜ GUI App
                                                                                                     X
23
            JComboBox<String> comboBox = new JComboBox<String>
24
                                                                                 Sunday
25
            (new String[] { "Red", "Green", "Blue" });
                                                                                 Monday
                                                                                 Tuesday
27
            add(chkChoice1);
                                                                                 Wednesday
            add(chkChoice2);
28
                                                                    ✓ Cat Dog
                                                                                             Red
                                                                                 Thursday
            add(scrollPane);
29
                                                                                 Friday
            add(comboBox);
                                                                                 Saturday
31
                                                                                 Sunday
32
```

การจัดการอีเวนต์บน GUI

- Inner class
- คลาสนิรนาม (anonymous inner class)

การจัดการอีเวนต์บน GUI

- องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบอีเวนต์ใน Java มี 3 ส่วนด้วยกันคือ
 - Event creator = GUI Component object
 - Event = Object ที่เก็บข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับ GUI Component
 - Event handler = Object สำหรับจัดการอีเวนต์
- ขั้นตอนในการจัดการอีเวนต์บน GUI มีดังนี้
 - 1. สร้างคลาสที่ implement interface ในกลุ่ม "Listener" ที่ตรงกับ ประเภทของอีเวนต์ เช่น สร้างคลาสที่ implement interface "ActionListener" เมื่อมีอีเวนจ์ประเภท "ActionEvent"

การจัดการอีเวนต์บน GUI (ต่อ)

• ขั้นตอนในการจัดการอีเวนต์บน GUI มีดังนี้

- 2. implement method ภายในคลาสที่สร้างในขั้นตอนที่ 1 คือ actionPerformed() ซึ่งเป็นเมทอดที่จะถูกเรียกเมื่อเกิดอีเวนต์ขึ้น
- 3. ลงทะเบียนอ็อบเจกต์ของคลาสในขั้นตอนที่ 1 ด้วยเมทอดของ GUI component มักจะตั้งชื่อตามประเภทของอีเวนต์คือ addXXXListener เช่น GUI ที่ มีอีเวนต์เป็น action จะมีเมทอดชื่อ addActionListener() เป็นเมทอดสำหรับ ลงทะเบียน

การจัดการอีเวนต์บน GUI (ต่อ)

- คลาสที่เกิดมาเพื่อจัดการอีเวนต์มักสร้างด้วยเทคนิค inner class เนื่องจากการ จัดการอีเวนต์ของแต่ละส่วนเป็นกระบวนการเฉพาะที่ไม่น่าใช้ซ้ำในที่อื่นได้
- การใช้คลาสภายในจึงเป็นการป้องกันคลาสจัดการอีเวนต์นี้จากการถูกเรียกใช้ ภายนอก

ตัวอย่างการจัดการอีเวนต์ด้วยเทคนิค inner class

```
public class SimpleInnerclass extends JPanel {
                                                        32
10
         private static final long serialVersionUID = 33
         private JLabel label;
                                                        34
         private JTextField txt;
         private JButton addX;
                                                        36
13
                                                        37
         private JButton addY;
                                                        38
15
         public SimpleInnerclass() {
             label = new JLabel("Enter X or Y");
16
             txt = new JTextField(10);
17
                                                        41
             addX = new JButton("X");
18
             addY = new JButton("Y");
19
             /* Event handler zone */
21
             ButtonListener listener = new ButtonListener();
             addX.addActionListener(listener);
             addY.addActionListener(listener);
24
             /* End event handler*/
             add(label);
             add(txt);
             add(addX);
             add(addY);
31
```

- ลงทะเบียน listerner กับ component ผ่าน เมทอด addXXXXListener
- ButtonListener เป็น inner class ที่ implement มาจากคลาสกลุ่ม Listener ที่ รองรับอีเวนต์แบบ action

คลาสภายในแบบนิรนาม (Anonymous inner class)

- สังเกตุการสร้างคลาส ButtonListener จากตัวอย่างก่อนหน้า พบว่า "มีการใช้อ็อบ เจกต์ของตัวจัดการร่วมกันระหว่าง component"
- ในทางปฏิบัติแล้ว การใช้อ็อบเจกต์หรือแม้แต่คลาสจัดการอีเวนต์ร่วมกันเป็นสิ่งที่ ควรหลีกเลี่ยง (เพราะจะทำให้โค้ดซับซ้อนโดยไม่จำเป็น)
- นิยมใช้หนึ่งคลาสต่อหนึ่งอีเวนต์ แล้วโค้ดจะเยอะและเยิ่นเย้อเกินไปหรือไม่ ?
 - Java มีกลไกที่ทำให้การเขียนคลาสลักษณะนี้กระชับขึ้นโดยการใช้

"คลาสนิรนาม"

ตัวอย่างการใช้คลาสนิรนาม

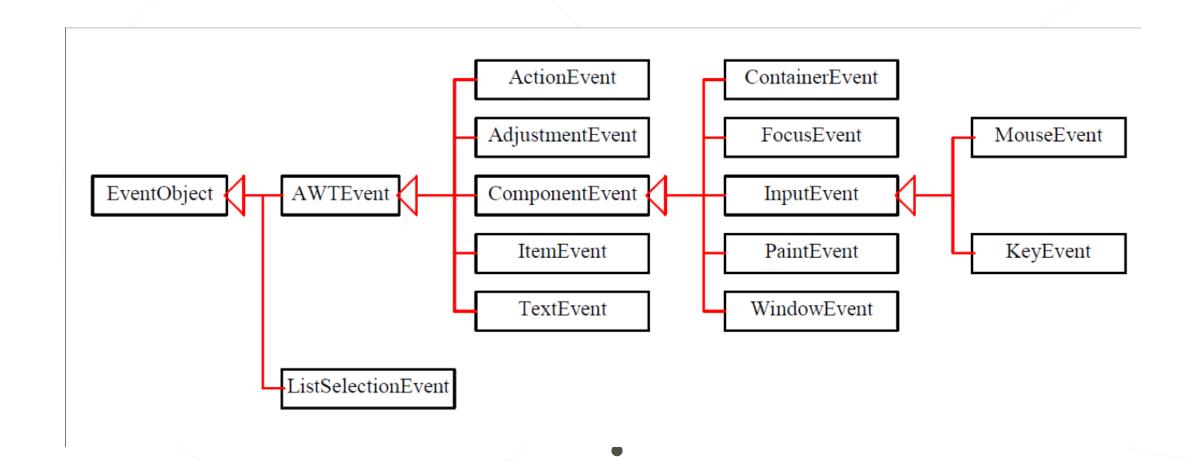
```
public AnonymousClass() {
16
              label = new JLabel("Enter X or Y");
17
             txt = new JTextField(10);
18
             addX = new JButton("X");
19
             addY = new JButton("Y");
20
             /* Event handler zone */
21
              addX.addActionListener(new ActionListener(){
22
                 @Override
23
                  public void actionPerformed(ActionEvent e) {
24
                      txt.setText(txt.getText()+"X");
25
26
             });
27
              addY.addActionListener(new ActionListener(){
28
                 @Override
29
                  public void actionPerformed(ActionEvent e) {
30
                      txt.setText(txt.getText()+"Y");
31
32
33
             });
             /* End event handler */
34
35
             add(label);
             add(txt);
36
             add(addX);
37
38
              add(addY);
40
```

- จากโค้ดก่อนหน้า เราลบคลาส ButtonListener ออก
- สร้าง anonymous inner class ใน ฐานะ argument ของ method addActionListener

เปรียบเทียบการใช้คลาสนิรนามกับคลาสนิรนามแบบ Lambda

```
/* Event handler zone */
addX.addActionListener(new ActionListener(){
    @Override
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        txt.setText(txt.getText()+"X");
    }
});
addY.addActionListener(e -> txt.setText(txt.getText()+"Y"));
/* End event handler */
```

อีเวนต์ใน Java

ตัวอย่างของอีเวนต์ของแต่ละคอมโพเนนต์

User Action	Source Object	Event Type Generated
Click a button	JButton	ActionEvent
Press return on a text field	JTextField	ActionEvent
Select a new item	JComboBox	ItemEvent, ActionEvent
Select item(s)	JList	ListSelectionEvent
Click a check box	JCheckBox	ItemEvent, ActionEvent
Click a radio button	JRadioButton	ItemEvent, ActionEvent
Select a menu item	JMenuItem	ActionEvent
Move the scroll bar	JScrollBar	AdjustmentEvent
Window opened, closed, etc.	Window	WindowEvent
Mouse pressed, released, etc.	Component	MouseEvent
Key released, pressed, etc.	Component	KeyEvent
Component added or removed etc.	Container	ContainerEvent
Component moved, etc.	Component	ComponentEvent
Component gained or lost focus	Component	FocusEvent

Table lists external user actions, source objects, and event types generated.

GUI components (ต่อ)

- JMenuBar & Jmenu & JMenuItem
- การกำหนดรูปแบบการจัดวาง

รายการเลือก (Menu)

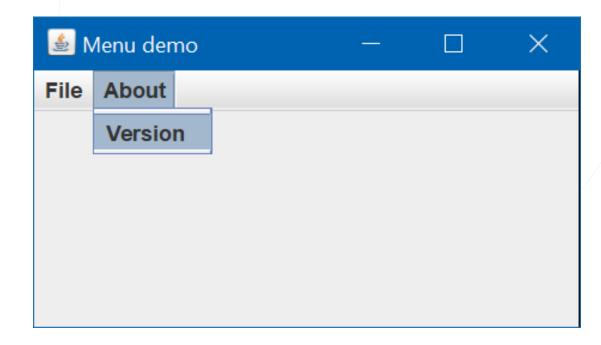
- JMenuBar คือ <mark>แถบ</mark>รายการเลือกที่อยู่ด้านบนของหน้าต่างโปรแกรม
- JMenu คือ รายการเลือกที่เกิดขึ้นเมื่อคลิก JMenuBar และเป็น<mark>ที่รวมของ</mark> JMenuItem และ/หรือ JMenu
- JMenultem คือ รายการเลือกขั้นสุดท้าย

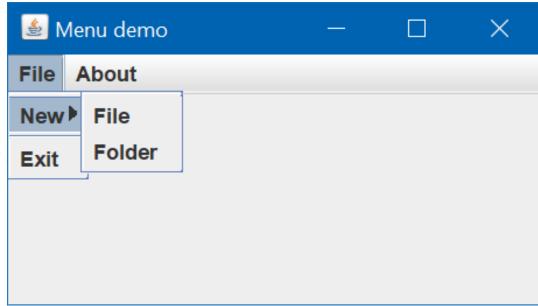
ตัวอย่างการใช้ menu

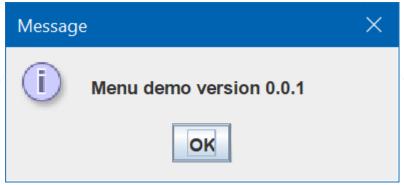
```
vMenu.addActionListener(new ActionListener() {
                                                          32
                                                          33
                                                                           @Override
public class MenuDemo extends JFrame {
                                                                           public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                                                          34
   private static final long serialVersionUID = 1L;
                                                                               JOptionPane.showMessageDialog(MenuDemo.this,
                                                          35
                                                                               "Menu demo version 0.0.1");
                                                          36
   public MenuDemo() {
                                                          37
        super("Menu demo");
                                                          38
        JMenuBar menuBar = new JMenuBar();
                                                                       });
        JMenu fileMenu = new JMenu("File");
                                                                       exMenu.addActionListener(new ActionListener() {
                                                          40
        JMenu abMenu = new JMenu("About");
                                                          41
                                                                           @Override
                                                          42
        JMenu newMenu = new JMenu("New");
                                                                           public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        JMenuItem newFileItem = new JMenuItem("File");
                                                                               System.exit(0);
        JMenuItem newFolItem = new JMenuItem("Folder");
        JMenuItem exMenu = new JMenuItem("Exit");
                                                          46
        newMenu.add(newFileItem);
                                                          47
        newMenu.add(newFolItem);
                                                          48
                                                                       });
                                                          49
        fileMenu.add(newMenu);
                                                                       menuBar.add(fileMenu);
                                                          50
        fileMenu.addSeparator();
                                                                       menuBar.add(abMenu);
                                                          51
        fileMenu.add(exMenu);
                                                                       setJMenuBar(menuBar);
                                                          52
                                                                       setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
                                                          53
        JMenuItem vMenu = new JMenuItem("Version");
                                                                       setSize(400, 300);
                                                          54
        abMenu.add(vMenu);
                                                          55
```

ตัวอย่างการใช้ menu (ต่อ)

```
public static void main(String[] args) {
    MenuDemo app = new MenuDemo();
    app.setVisible(true);
}
```


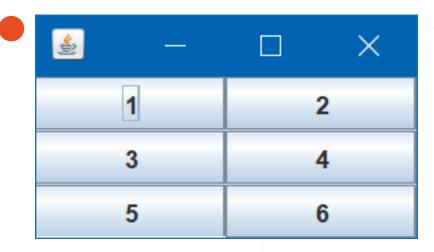

การกำหนดรูปแบบการจัดวาง

- นอกเหนือจาก BorderLayout และ FlowLayout แล้ว ยังมีรูปแบบการจัดเรียงอีก 2 แบบ คือ GridLayout และ CardLayout
- GridLayout คือ การแบ่งส่วนพื้นที่ภายในหน้าต่างเป็นช่องขนาดเท่า ๆ กันตามมิติที่ นักพัฒนากำหนด
- CardLayout คือ การแบ่งส่วนพื้นที่ภายในด้วย JPanel ที่นำมาประกอบในหน้า หนึ่ง ๆ เหมาะกับโปรแกรมที่มีการแสดงผลหลายรูปแบบ

คลาส GridLayout

```
public class SimpleGrid extends JFrame {
 6
          private static final long serialVersionUID = 1L;
          public SimpleGrid() {
10
              setLayout(new GridLayout(3,2));
11
              add(new JButton("1"));
12
              add(new JButton("2"));
13
              add(new JButton("3"));
14
              add(new JButton("4"));
15
              add(new JButton("5"));
16
              add(new JButton("6"));
17
              setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
18
19
              pack();
20
21
22
          public static void main(String[] args) {
23
              SimpleGrid app = new SimpleGrid();
              app.setVisible(true);
24
25
26
```


- ได้ผลลัพธ์เป็นกริดขนาด 3×2 ช่อง
- เรียงจากซ้ายไปขวาและจากบนลง ล่าง

การจัดวางที่ซับซ้อน

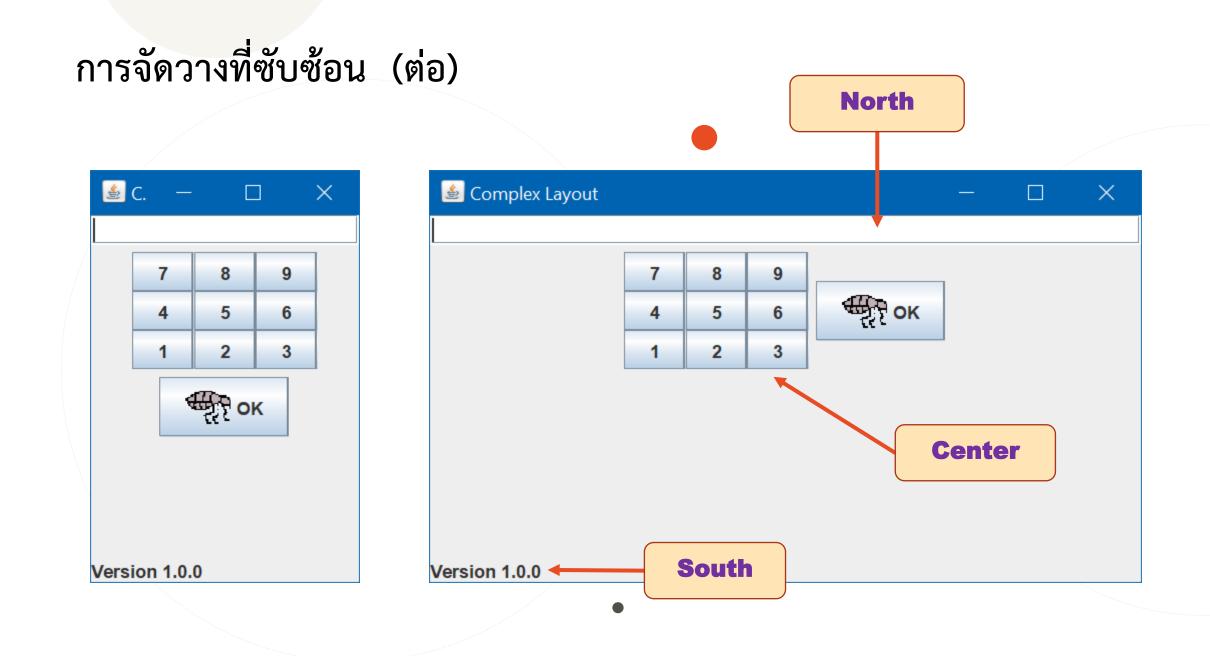
```
16 🗸
         public ComplexLayout() {
17
              super("Complex Layout");
18
             JPanel mainPanel = new JPanel();
19
             mainPanel.setLayout(new BorderLayout());
20
21
22
             JPanel keypad = new JPanel();
              keypad.setLayout(new GridLayout(3, 3));
23
24
              keypad.add(new JButton("7"));
              keypad.add(new JButton("8"));
25
              keypad.add(new JButton("9"));
26
              keypad.add(new JButton("4"));
27
              keypad.add(new JButton("5"));
28
              keypad.add(new JButton("6"));
29
              keypad.add(new JButton("1"));
30
              keypad.add(new JButton("2"));
31
              keypad.add(new JButton("3"));
32
```

- สร้าง mainPanel แบบ BorderLayout (เหนือ กลาง ออก ตก ใต้)
- สร้าง Panel สำหรับเก็บตัวเลข 1-9 แบบ Grid ขนาด 3x3

การจัดวางที่ซับซ้อน (ต่อ)

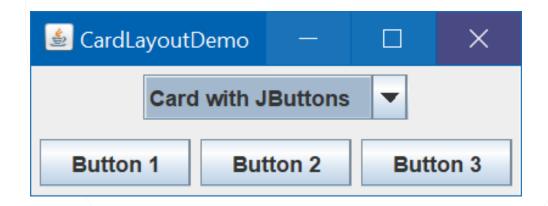
```
JPanel allKeys = new JPanel();
             ImageIcon icon = new ImageIcon(new ImageIcon("icon/flea.png").
35
36
                          getImage().getScaledInstance(30, 30, Image.SCALE DEFAULT));
37
             allKeys.add(keypad);
38
             allKeys.add(new JButton("OK", icon));
39
40
41
             mainPanel.add(new JTextField(), BorderLayout.NORTH);
42
             mainPanel.add(allKeys, BorderLayout.CENTER);
             mainPanel.add(new JLabel("Version 1.0.0"), BorderLayout.SOUTH);
43
44
             add(mainPanel);
45
46
             setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT ON CLOSE);
47
             pack();
48
```

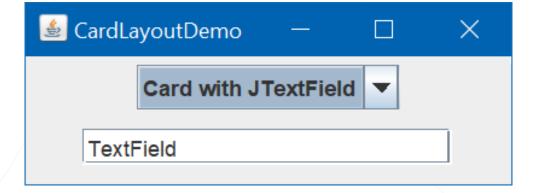
- สร้าง Panel allKeys สำหรับเก็บ Panel ตัวเลข 1-9 และ image icon ซึ่งมี default เป็น FlowLayout
- ใน mainPanel กำหนด component แต่ละส่วนให้อยู่ในตำแหน่ง north, center และ south ตามลำดับ โดยให้ panel allKeys อยู่ตรงกลาง

คลาส CardLayout

- เหมาะกับโปรแกรมที่มีการเปลี่ยนหน้าแสดงผล และมีการแสดงผลหลายรูปแบบ
- •โดยสร้างแต่ละหน้าเป็น JPanel แล้วนำมาบรรจุในหน้าต่างโปรแกรมโดยกำหนดให้ ใช้การจัดวางแบบ CardLayout

คลาส CardLayout (ต่อ)

```
public static void main(String[] args) {
    javax.swing.SwingUtilities.invokeLater(new Runnable() {
        public void run() {
            createAndShowGUI();
        }
    });
}
```

```
private static void createAndShowGUI() {
   //Create and set up the window.
   JFrame frame = new JFrame("CardLayoutDemo");
   frame.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
   //Create and set up the content pane.
   CardLayoutDemo demo = new CardLayoutDemo();
   demo.addComponentToPane(frame.getContentPane());
    //Display the window.
   frame.pack();
   frame.setVisible(true);
```

```
public class CardLayoutDemo implements ItemListener {
   JPanel cards; //a panel that uses CardLayout
   final static String BUTTONPANEL = "Card with JButtons";
   final static String TEXTPANEL = "Card with JTextField";
   public void addComponentToPane(Container pane) {
        //Put the JComboBox in a JPanel to get a nicer look.
       JPanel comboBoxPane = new JPanel(); //use FlowLayout
       String comboBoxItems[] = { BUTTONPANEL, TEXTPANEL };
       JComboBox<String> cb = new JComboBox<String>(comboBoxItems);
        cb.setEditable(false);
        cb.addItemListener(this);
        comboBoxPane.add(cb);
       //Create the "cards".
       JPanel card1 = new JPanel();
        card1.add(new JButton("Button 1"));
        card1.add(new JButton("Button 2"));
        card1.add(new JButton("Button 3"));
       JPanel card2 = new JPanel();
        card2.add(new JTextField("TextField", 20));
       //Create the panel that contains the "cards".
        cards = new JPanel(new CardLayout());
        cards.add(card1, BUTTONPANEL);
        cards.add(card2, TEXTPANEL);
        pane.add(comboBoxPane, BorderLayout.PAGE START);
        pane.add(cards, BorderLayout.CENTER);
```

10

11 12

13

14

15

16

17

18

19 20

22

24

25

26 27

28

30

31

32

33

คลาส CardLayout (ต่อ)

```
public void itemStateChanged(ItemEvent evt) {
    CardLayout cl = (CardLayout)(cards.getLayout());
    cl.show(cards, (String)evt.getItem());
}
```

การสลับหน้าทำได้โดยการเรียกเมทอด show() ของ CardLayout

การสื่อสารข้ามพาเนล

- กรณีที่แอปพลิเคชันที่มีความซับซ้อน ต้องสร้างพาเนลสำหรับแต่ละหน้าแยกไปเป็น คลาสต่างหาก
- ทำให้เกิดข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน้า เนื่องจากไม่ได้อยู่ในคลาส เดียวกันจึงไม่มีตัวแปรที่อ้างอิงร่วมกันได้
- แก้ไขโดย สร้างคลาสสำหรับเก็บข้อมูลเฉพาะเรื่องขึ้นมา (ไม่ใช่คลาส GUI) ซึ่งเป็น คลาสธรรมดาที่ใช้แทนข้อมูลที่ต้องการแลกเปลี่ยนระหว่างหน้า
- เมื่อโปรแกรมเริ่มทำงาน ให้สร้างอ็อบเจกต์จากคลาสข้อมูล แล้วส่งให้พาเนลแต่ละ หน้าผ่านคอนสตรักเตอร์ของพาเนล

เทรดและกลไกของระบบ GUI

- โปรแกรม GUI มีการทำงานแบบหลายเทรด (main จบ โปรแกรมยังทำงานต่อ)
- main thread จะเริ่มต้นทำงานก่อน และเมื่อใดที่คอมโพเนนต์ GUI ถูกสั่งให้ แสดงผล เทรด event dispatch thread (EDT) จะเริ่มทำงานไปควบคู่กับ main thread
- EDT ทำหน้าที่จัดการโค้ดที่เกี่ยวข้องกับ GUI ทั้งหมด
- ข้อควรระวังที่สำคัญที่สุดข้อหนึ่ง คือ <mark>อย่าเรียกคำสั่งของ GUI จาก main thread</mark>
- ดังนั้นในหลายตัวอย่างที่ผ่านมา ไม่ใช่ตัวอย่างที่ดีนัก เพราะมีการเรียกเมทอดของ JFrame ใน main thread

เทรดและกลไกของระบบ GUI (ต่อ)

• การเรียก GUI ควรเรียกใน EDT ทำได้โดยการใช้เมทอด SwingUtilities.invokeLater() หรือ EventQueue.invokeLayer()

```
public static void main(String[] args) {
    javax.swing.SwingUtilities.invokeLater(new Runnable() {
        public void run() {
            createAndShowGUI();
        }
    });
}
```

อ้างอิง

https://nbviewer.jupyter.org/github/Poonna/java-book/